

ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ INTEGRATED SYSTEM OF SOCIAL PROTECTION

Удио социјалне заштите у бруто домаћем производу Републике Српске у 2018. години износио је 21,3%.

Код примитака у социјалној заштити у 2018. години, преовладавају социјални доприноси који чине 69,5% од укупних примитака за социјалну заштиту. Доприноси Владе и јединица локалних самоуправа Републике Српске износили су 28,2%.

За накнаде у социјалној заштити у 2018. години издвојено је 95,4% од укупних издатака за социјалну заштиту. Према врсти накнада, највише се издвајало на новчане накнаде. У 2018. години за новчане накнаде издвојено је 65,5%. Највише новчаних и неновчаних накнада било је без провјере материјалног стања и то 97,2% у односу на укупан број издвојених накнада.

Од функција социјалне заштите, највећи дио накнада потрошен је на олакшавање финансијског оптерећења од ризика болести. У 2018. години за накнаде здравствене заштите издвојено је 34,3%. За накнаде према функцији Старост издвојено је 30,1%. За функцију Незапосленост издвојено је 1,3%.

Social protection accounted for 21.3% of the Gross domestic product of Republika Srpska in 2018.

The most frequent receipts in social protection were social contributions, accounting for 69.5% of the total social protection receipts in 2018. Contributions of the Government and local self-government units of Republika Srpska accounted for 28.2%.

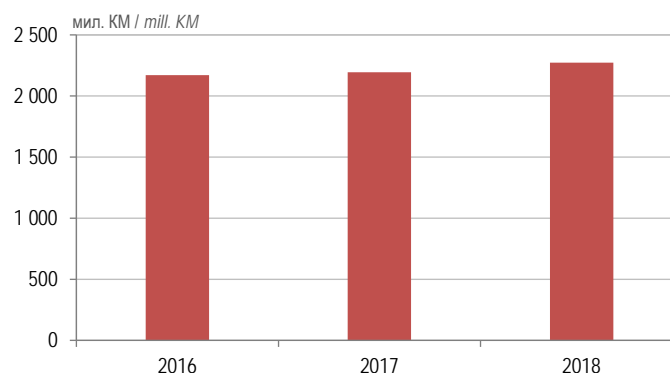
In 2018, 95.4% of the total social protection benefits was allocated to social protection benefits. By type of social benefits, cash benefits were the most frequent ones. In 2018, 65.5% was allocated to cash benefits. Majority of benefits in cash and benefits in kind was non means-tested, namely 97.2% of the total allocated benefits.

By social protection function, the largest share of social benefits was spent to relieve the financial burden of sickness risk. In 2018, 34.3% was allocated to benefits for health care purposes. For benefits for the function Old age 30.1% was allocated in 2018, while 1.3% was allocated for the function Unemployment.

1. УКУПНИ ИЗДАЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ИЗДАЦИ ЗА НАКНАДЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ПРЕМА ФУНКЦИЈАМА TOTAL SOCIAL PROTECTION EXPENDITURES AND EXPENDITURES FOR SOCIAL PROTECTION BENEFITS, BY FUNCTION

KM

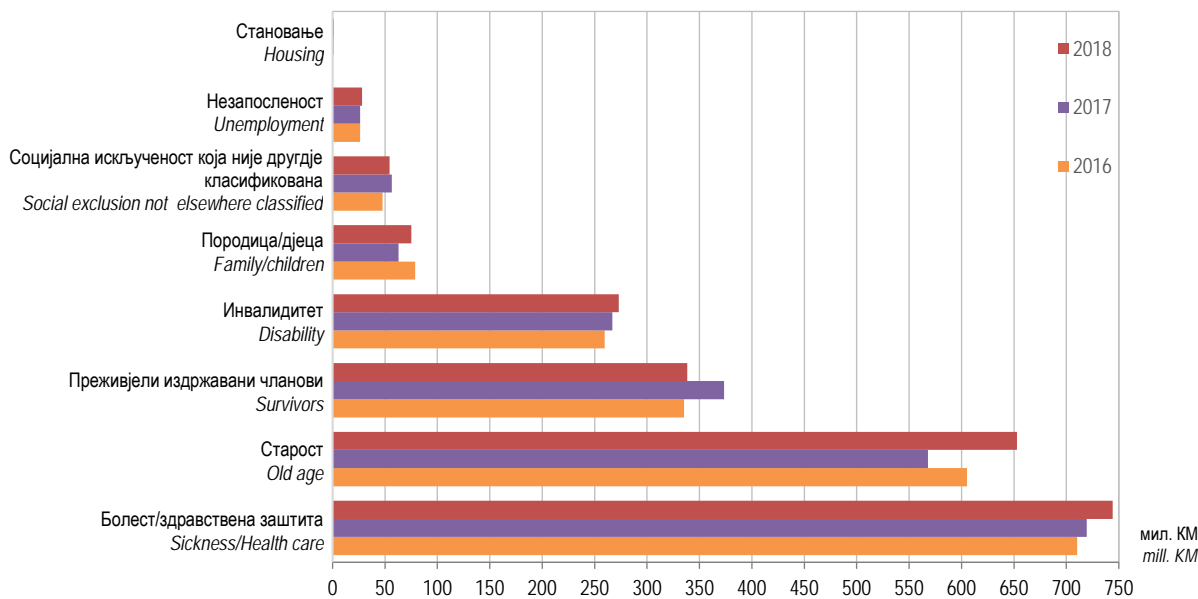
	2016	2017	2018	
Укупни издаци социјалне заштите	2 170 612 986	2 193 202 880	2 271 964 608	Total social protection expenditures
Укупни издаци за социјалне накнаде према функцијама	2 063 344 179	2 074 690 014	2 167 146 911	Total expenditures for social protection benefits, by function
Болест/здравствена заштита	710 166 005	719 458 434	744 149 595	Sickness/Health care
Инвалидитет	259 685 447	266 847 121	273 126 347	Disability
Старост	605 344 271	568 093 555	652 780 505	Old age
Преживјели издржавани чланови	335 299 399	373 557 796	338 343 516	Survivors
Породица/дјеца	78 676 074	62 814 115	75 008 337	Family/children
Незапосленост	26 182 877	26 324 772	28 100 161	Unemployment
Становање	423 605	1 064 846	1 178 104	Housing
Социјална искљученост која није другдје класификована	47 566 502	56 529 376	54 460 345	Social exclusion not elsewhere classified

Графикон 1. Укупни издаци социјалне заштите
Graph 1. Total social protection expenditures

2. УДИО ПОЈЕДИНИХ ФУНКЦИЈА У УКУПНИМ НАКНАДАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
SHARE OF EACH FUNCTION IN TOTAL AMOUNT OF SOCIAL PROTECTION BENEFITS

	2016	2017	2018	%
Укупни издаци за социјалне накнаде према функцијама	100,0	100,0	100,0	Total expenditures for social protection benefits, by function
Болест/здравствена заштита	34,4	34,7	34,3	Sickness/Health care
Инвалидитет	12,6	12,9	12,6	Disability
Старост	29,3	27,4	30,1	Old age
Преживјели издржавани чланови	16,3	18,0	15,6	Survivors
Породица/дјеца	3,8	3,0	3,5	Family/children
Незапосленост	1,3	1,3	1,3	Unemployment
Становање	0,0	0,1	0,1	Housing
Социјална искљученост која није другдје класификована	2,3	2,7	2,5	Social exclusion not elsewhere classified

Графикон 2. Издаци за накнаде социјалне заштите према функцијама
Graph 2. Expenditures for social protection benefits, by function

3. УДИО ИЗДАТАКА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ИЗДАТАКА ЗА НАКНАДЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У БДП-У¹⁾
SHARE OF SOCIAL PROTECTION EXPENDITURES AND EXPENDITURES FOR SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN GDP¹⁾

	2016	2017	2018	%
Укупни издаци социјалне заштите	22,5	21,8	21,3	Total social protection expenditures
Укупни издаци за социјалне накнаде према функцијама	21,4	20,6	20,3	Total expenditures for social protection benefits, by function
Болест/здравствена заштита	7,4	7,1	7,0	Sickness/Health care
Инвалидитет	2,7	2,6	2,6	Disability
Старост	6,3	5,6	6,1	Old age
Преживјели издржавани чланови	3,5	3,7	3,2	Survivors
Породица/дјеца	0,8	0,6	0,7	Family/children
Незапосленост	0,3	0,3	0,3	Unemployment
Становање	0,0	0,0	0,0	Housing
Социјална искљученост која није другдје класификована	0,5	0,6	0,5	Social exclusion not elsewhere classified

¹⁾ На основу обрачуна заснованом на концепту Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010) БДП у 2018. години износио је 10 681 638 000 KM
According to the calculation based on the European System of Accounts - ESA 2010 concept, GDP in 2018 amounted to 10,681,638,000 KM

4. ИЗДАЦИ И ПРИМИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ¹⁾
SOCIAL PROTECTION EXPENDITURES AND RECEIPTS¹⁾

KM

	2016	2017	2018	
Укупни издаци социјалне заштите	2 170 612 986	2 193 202 880	2 271 964 608	<i>Total social protection expenditures</i>
Накнаде социјалне заштите	2 063 344 179	2 074 690 014	2 167 146 911	<i>Social protection benefits</i>
Накнаде без провјере материјалног стања	2 015 659 582	2 022 500 966	2 105 817 480	<i>Non means - tested social protection benefits</i>
Новчане накнаде	1 298 923 887	1 314 296 258	1 375 522 820	<i>Cash benefits</i>
Периодичне новчане накнаде	1 278 404 028	1 276 701 132	1 336 943 838	<i>Periodic cash benefits</i>
Једнократне новчане накнаде	20 519 860	37 595 126	38 578 982	<i>Lump-sum cash benefits</i>
Неновчане накнаде	716 735 695	708 204 708	730 294 660	<i>Benefits in kind</i>
Накнаде темељене на провјери материјалног стања	47 684 597	52 189 048	61 329 431	<i>Means-tested social protection benefits</i>
Новчане накнаде	35 399 339	40 358 725	44 413 466	<i>Cash benefits</i>
Периодичне новчане накнаде	29 878 829	32 949 459	38 365 683	<i>Periodic cash benefits</i>
Једнократне новчане накнаде	5 520 511	7 409 266	6 047 782	<i>Lump-sum cash benefits</i>
Неновчане накнаде	12 285 257	11 830 324	16 915 965	<i>Benefits in kind</i>
Административни трошкови	62 458 346	62 881 179	61 921 219	<i>Administration costs</i>
Трансфери на друге програме	138 363 547	147 566 379	94 373 303	<i>Transfers to other schemes</i>
Социјални доприноси према другим програмима	15 636 815	13 934 825	15 731 295	<i>Social contributions rerouted to other schemes</i>
Остали издаци	44 810 461	55 631 687	42 896 479	<i>Other expenditure</i>
Укупни примици социјалне заштите	2 043 844 617	2 082 710 425	2 153 128 161	<i>Total social protection receipts</i>
Социјални доприноси	1 315 979 058	1 392 101 329	1 497 148 818	<i>Social contributions</i>
Доприноси Владе и јединица локалних самоуправа Републике Српске	645 014 845	611 092 359	608 128 082	<i>Contributions of the Government and local self-government units of Republika Srpska</i>
Трансфери из других програма	138 363 547	147 566 379	94 373 303	<i>Transfers from other schemes</i>
Социјални доприноси преусмјерени из других програма	15 636 815	13 934 825	15 731 295	<i>Social contributions rerouted from other schemes</i>
Остали примици	82 850 714	79 516 736	47 851 261	<i>Other receipts</i>

¹⁾ Разлике у примцима и издацима јављају се због различитог начина обрачуна. Поједине извјештајне јединице на приходовној страни приказују колико су стварно добиле новца (cash), а на расходовној страни приказују исплате у складу са обавезама (accrual), а не стварно исплаћене накнаде.
Differences in receipts and expenditures occur due to different calculation methods. Certain reporting units on the receipt side provide information about the actual amount of cash received, while on the expenditure side they provide information about payments on an accrual basis, not actually paid benefits

5. УДИО НОВЧАНИХ И НЕНОВЧАНИХ НАКНАДА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У РАЗЛИЧИТИМ ФУНКЦИЈАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
SHARE OF SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN CASH AND SOCIAL PROTECTION BENEFITS IN KIND IN EACH FUNCTION

%

	2016		2017		2018		
	новчане <i>in cash</i>	неновчане <i>in kind</i>	новчане <i>in cash</i>	неновчане <i>in kind</i>	новчане <i>in cash</i>	неновчане <i>in kind</i>	
Укупни издаци за социјалне накнаде	64,7	35,3	65,3	34,7	65,5	34,5	<i>Total expenditures for social protection benefits</i>
Болест/здравствена заштита	2,5	97,5	3,1	96,9	3,3	96,7	<i>Sickness/Health care</i>
Инвалидитет	98,1	1,9	98,4	1,6	97,0	3,0	<i>Disability</i>
Старост	99,1	0,9	99,0	1,0	99,3	0,7	<i>Old age</i>
Преживјели издржавани чланови	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	<i>Survivors</i>
Породица/дјеца	76,1	23,9	91,6	8,4	92,6	7,4	<i>Family/Children</i>
Незапосленост	76,9	23,1	77,8	22,2	78,2	21,8	<i>Unemployment</i>
Становање	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	<i>Housing</i>
Социјална искљученост која није другдје класификована	97,4	2,6	98,9	1,1	96,8	3,2	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

6. УДИО НАКНАДА У РАЗЛИЧИТИМ ФУНКЦИЈАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ С ОБЗИРОМ НА ТО ТЕМЕЉЕ ЛИ СЕ НА ПРОВЈЕРИ МАТЕРИЈАЛНОГ СТАЊА ИЛИ НЕ
SHARE OF SOCIAL BENEFITS IN EACH FUNCTION WITH REGARD TO WHETHER THEY ARE MEANS-TESTED OR NOT

%

	2016		2017		2018		
	без провјере non means- tested	са провјером means-tested	без провјере non means- tested	са провјером means-tested	без провјере non means- tested	са провјером means-tested	
Укупни издаци за социјалне накнаде	97,7	2,3	97,5	2,5	97,2	2,8	Total expenditures for social protection benefits
Болест/здравствена заштита	99,4	0,6	99,6	0,4	99,5	0,5	Sickness/Health care
Инвалидитет	97,7	2,3	97,1	2,9	97,0	3,0	Disability
Старост	98,7	1,3	98,5	1,5	98,8	1,2	Old age
Преживјели издржавани чланови	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	Survivors
Породица/дјеца	67,7	32,3	60,8	39,2	52,1	47,9	Family/Children
Незапосленост	99,8	0,2	99,1	0,9	98,5	1,5	Unemployment
Становање	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0	Housing
Социјална искљученост која није другдје класификована	92,4	7,6	87,6	12,4	93,5	6,5	Social exclusion not elsewhere classified

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Републички завод за статистику Републике Српске на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03) објављује податке о социјалној заштити у Републици Српској.

Обухват

ESSPROS је хармонизовани систем који представља средство за анализу и упоређивање финансијских токова социјалне заштите. Циљеви ESSPROS –а су да пружи свеобухватан приказ накнада у социјалној заштити.

Дефиниције

Социјална заштита обухвата све интервенције јавних или приватних тијела ради олакшавања финансијског оптерећења домаћинстава и појединаца од дефинисаног низа ризика и потреба, под условом да не постоји истовремена узајамна ни индивидуална противуслуга (интервенција која од примаоца социјалне заштите истовремено тражи нешто исте вриједности).

Ризици или потребе у ESSPROS – овој методологији исказане су као функције програма социјалне заштите и приказане су на сљедећи начин:

Болест/здравствена заштита – ризик болести обухвата одржавање прихода и новчану помоћ у вези с физичком или душевном болешћу искључујући инвалидитет, док потреба здравствене заштите обухвата одржавање, враћање и побољшање здравља заштићених особа без обзира на узрок поремећаја.

Инвалидитет – обухвата новчане или новчане подршке, осим здравствене његе, у вези са немогућношћу физички или ментално хендикепираних особа да се баве економским или друштвеним активностима.

Старост – обухвата одржавање прихода те новчану или новчану подршку, осим здравствене његе, а у вези са старошћу.

Преживјели издржавани чланови – обухвата одржавање прихода те новчану или новчану подршку у вези са смрћу члана породице.

Породица/дјеца – обухвата новчану или новчану подршку, осим здравствене његе, а у вези са трошковима трудноће, порода, усвојења, одгоја дјеце те његе за остале чланове породице.

Незапосленост – подразумијева одржавање прихода те новчану или новчану подршку у вези са незапосленошћу.

Становање – обухвата помоћ у подмирењу трошкова становања.

Социјална искљученост која није другдје класификована – обухвата новчану или новчану подршку, осим здравствене његе, која је специфично намијењена сузбијању социјалне искључености када она није покривена осталим функцијама.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Sources and methods of data collection

The Republika Srpska Institute of Statistics publishes data on social protection in Republika Srpska, in accordance with the Law on Statistics of Republika Srpska (*Official Gazette of Republika Srpska*, No.85/03).

Coverage

The ESSPROS is a harmonized system that serves as an instrument of the analysis and comparison of financial flows of social protection. Objectives of the ESSPROS are to provide a comprehensive description of benefits in social protection.

Definitions

Social protection encompasses all interventions from public or private bodies intended to relieve households and individuals of the burden of a defined set of risks or needs, provided that there is neither a simultaneous reciprocal or an individual arrangement involved (intervention where the recipient of social protection is obliged to provide simultaneously something of equivalent value in exchange).

Risks or needs in the ESSPROS are expressed in this methodology as functions of the social protection scheme and are listed below.

Sickness/Health care – implies income maintenance and support in cash in connection with physical or mental illness, excluding disability. Health care is intended to maintain, restore or improve the health of the people protected irrespective of origin of the disorder.

Disability – implies support in cash or kind (except health care) in connection with the inability of physically or mentally disabled people to engage in economic and social activities.

Old age – implies income maintenance and support in cash or kind (except health care) in connection with old age.

Survivors – implies income maintenance and support in cash or kind in connection with the death of a family member.

Family/Children – implies support in cash or kind (except health care) in connection with the costs of pregnancy, childbirth and adoption, bringing up children and caring for other family members.

Unemployment – implies income maintenance and support in cash or kind in connection with unemployment.

Housing – implies help towards the cost of housing.

Social exclusion not elsewhere classified – implies benefits in cash or kind (except health care) specifically intended to combat social exclusion where they are not covered by one of the other functions.

Функција социјалне заштите се односи на примарну сврху за коју се пружа социјална заштита, без обзира на законске или институционалне одредбе.

Јединица посматрања је програм социјалне заштите. Према дефиницији програм социјалне заштите је скуп правила које подржава једна или више институционалних јединица, који управља пружањем социјалних накнада и њиховим финансирањем. Програм социјалне заштите би у сваком тренутку требао задовољавати услов да је за њега могуће приказати одвојен рачун приматака и издатака. По могућности, програми социјалне заштите структурирају се тако да пружају заштиту од једног ризика или једне потребе и покривају једну специфичну скупину корисника. Програм социјалне заштите има исту резидентност као и институционална јединица која њиме управља.

Издаци програма социјалне заштите се класификују према врсти, што упућује на природу или разлог за издатак. Врсте издатака су: накнаде социјалне заштите, административни трошкови, трансфери према другим програмима, те остали издаци.

Накнаде социјалне заштите као највећи издатак програма социјалне заштите, новчани су или новчани трансфери усмјерени од програма социјалне заштите према домаћинствима или појединцима како би их растеретили финансијског оптерећења од дефинисаног сета ризика и потреба. Накнаде социјалне заштите дијеле се на накнаде које се додјељују без провјере материјалног стања и накнаде социјалне заштите темељене на провјери материјалног стања. Накнаде социјалне заштите могу имати облик новчаних исплата, надокнаде трошкова те директно пружених роба и услуга.

Административни трошкови су трошкови који се урачунавају програму за његово управљање и вођење.

Трансфери преусмјерени на друге програме су неповратне исплате другим програмима социјалне заштите.

Социјални доприноси преусмјерени између програма су исплате једног програма социјалне заштите другом ради одржавања или повећања права заштићених лица на социјалну заштиту од програма примаоца.

Остали издаци су разнолики издаци програма социјалне заштите.

Примици програма социјалне заштите класификују се у оквиру Централног ESSROS – овог система према врсти и поријеклу. Врста се односи на природу уплате или разлог уплате, а поријекло на институционални сектор из којег је исплата примљена. Врсте примитака су: социјални доприноси, доприноси Владе и јединица локалних самоуправа Републике Српске, трансфери из других програма, те остали примаци. Према сектору поријекла разликујемо примитке од: предузећа, опште државе, домаћинства, непрофитних установа, остатка свијета.

Социјални доприноси су трошкови послодаваца, односно запослених ради осигурања права на социјалне накнаде запослених.

Доприноси Владе и јединица локалних самоуправа Републике Српске су трошкови владе због вођења програма који се не темеље на доприносима и који су под контролом владе те трошкови за финансијску подршку коју централна влада пружа резидентним програмима социјалне заштите.

Трансфери из других програма – су неповратне исплате из других програма социјалне заштите, а састоје се углавном од социјалних доприноса преусмјерених из других програма.

Остали примаци су разни текући примаци програма социјалне заштите.

Function of social protection refers to the primary purpose for which social protection is provided, irrespective of legislative or institutional provisions.

Observation unit is the social protection scheme. According to the definition, social protection scheme is a distinct body of rules, supported by one or more institutional units, governing the provision of social protection benefits and their financing. Social protection schemes should at all times meet the condition that it must be possible to draw up a separate account of receipts and expenditures. Preferably, social protection schemes are structured in such a way that they provide protection against a single risk or need and cover a single specific group of beneficiaries. Social protection schemes have the same residence as the institutional units that manage them.

Expenditures of social protection schemes are classified by type, which indicates the nature of, or reason for, the expenditure. The types of expenditures are the following: social benefits, administration costs, transfers to other schemes and other expenditure.

Social benefits, as the most extensive social protection expenditure, consist of transfers, in cash or in kind, by social protection schemes to households and individuals to relieve them of the burden of a defined set of risks or needs. Social benefits are broken down in non means-tested and means-tested benefits. Social benefits refer exclusively to cash payments, reimbursements and directly provided goods and services.

Administration costs means the costs charged to the scheme for management and administration thereof.

Transfers to other schemes means unrequited payments made to other social protection schemes.

Re-routed social contributions are payments that a social protection scheme makes to another scheme in order to maintain or accrue the rights of its protected people to social protection from the recipient scheme.

Other expenditure means miscellaneous expenditure by social protection schemes.

Receipts of social protection schemes are classified in the ESSPROS Core System by type and origin. The type indicates the nature of, or reason for, a payment; the origin specifies the institutional sector from which the payment is received. The types of receipts are the following: social contributions, contributions of the Government and local self-government units of Republika Srpska, transfers from other schemes and other receipts. Institutional sectors from which receipts of social protection schemes originate are the following: corporations, general government, households, non-profit institutions serving households, rest of the world.

Social contributions means the costs incurred by employers on behalf of their employees or by protected persons to secure entitlement to social benefits.

Contributions of the Government and local self-government units of Republika Srpska are costs to general government of running government-controlled non-contributory schemes, and financial support provided by general government to other resident social protection schemes.

Transfers from other schemes means unrequited payments received from other social protection schemes, which primarily include social contributions re-routed from other schemes.

Other receipts include miscellaneous current receipts of social protection schemes.